

144

Besluit van 1 maart 1993, houdende vaststelling van het Reisbesluit binnenland voor het burgerlijk rijkspersoneel (Reisbesluit binnenland)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 13 november 1992, nr. AB92/U1199, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid, en 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet 1929;

De Raad van State gehoord (advies van 2 februari 1993, nr. W04.92.0561);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 26 februari 1993, nr. AB93/140, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

1. Naar de regels bij of krachtens dit besluit wordt vergoeding verleend van reis- en verblijfkosten in verband met dienstreizen binnen Nederland.

2. Dienstreizen, die in Nederland zijn begonnen en waarbij het reisge-deelte buiten Nederland beperkt is of waarbij de grensoverschrijding niet noodzakelijkerwijs leidt tot uitgaven voor maaltijden of overnachting in het buitenland, worden voor de toepassing van dit besluit aangemerkt als dienstreizen binnen Nederland.

3. Indien van derden een vergoeding wordt ontvangen voor de in het eerste lid bedoelde kosten, wordt deze in mindering gebracht op de vergoeding waarop ingevolge dit besluit aanspraak bestaat.

Artikel 2. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister:
het hoofd van het betrokken ministerie;

b. betrokkene:

1e. degene die op basis van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, Arbeidsovereenkomstenbesluit, Ambtenarenreglement Staten-Generaal of Reglement Dienst Buitenlandse Zaken in burgerlijke rijksdienst werkzaam is;

2e. hij, die op verzoek of met goedvinden van het bevoegde gezag zich ten behoeve van het rijk met enige dienstverrichting belast;

c. standplaats:

de gemeente of het met name bekende afzonderlijk liggend deel van de gemeente, waar de plaats van tewerkstelling van de betrokkene is gelegen;

d. plaats van tewerkstelling:

1e. het gebouw, gebouwencomplex, terrein of vaartuig waar of van waaruit de betrokkene naar het oordeel van het bevoegde gezag gewoonlijk zijn werkzaamheden verricht;

2e. voor de betrokkene bedoeld onder b ten tweede: zijn woning;

e. dienstreis:

een naar het oordeel van het bevoegde gezag noodzakelijke verplaatsing van een betrokkene tot het verrichten van dienst buiten de plaats van tewerkstelling, alsmede het hiermee verband houdende verblijf buiten deze plaats.

Artikel 3. Hoge Colleges van Staat

Indien de toepassing van dit besluit plaatsvindt ten aanzien van een betrokkene bij één der Hoge Colleges van Staat, worden de bevoegdheden van Onze Minister uitgeoefend door onderscheidenlijk de Voorzitters van elk der beide Kamers der Staten-Generaal, de Vice-President van de Raad van State, de President van de Algemene Rekenkamer en de Nationale ombudsman.

Artikel 4. Tijdelijke tewerkstelling elders

1. Indien en zodra is te voorzien dat de betrokkene tijdelijk, voor een periode van ten minste vier weken, gedurende meer dan de helft van de voor hem gebruikelijke werkdagen zijn werkzaamheden in of vanuit één bepaalde plaats buiten zijn standplaats moet gaan verrichten, heeft hij, in afwijking van het bepaalde in de artikelen 6 tot en met 13 van dit besluit, voor het afleggen van het traject tussen zijn woning en de plaats van de tijdelijke tewerkstelling alsmede voor eventuele pensionkosten die hij vanwege die tijdelijke tewerkstelling maakt, aanspraak op een vergoeding voor reis- en pensionkosten op de voet van de bepalingen van of krachtens het Verplaatsingskostenbesluit 1989.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan in de gevallen waarin het bevoegde gezag van oordeel is dat daartoe aanleiding bestaat voor het afleggen van het traject tussen de woning en de plaats van de tijdelijke tewerkstelling vergoeding voor reiskosten worden verleend volgens het bepaalde bij of krachtens de artikelen 6 tot en met 12 van dit besluit.

Artikel 5. Begin en einde der dienstreizen

1. Voor de vergoeding van reis- en verblijfkosten geldt dat de plaats van tewerkstelling het beginpunt en het eindpunt is van de dienstreis.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de woning van de betrokkene of een andere plaats als beginpunt respectievelijk eindpunt van de dienstreis worden aangemerkt, tenzij op de heenreis onderscheidenlijk de terugreis de plaats van tewerkstelling wordt bezocht.

Artikel 6. Openbaar vervoer

1. Wegens reiskosten per openbaar vervoer worden vergoed de kosten van het openbaar vervoer die in verband met de dienstreis blijken overgelegde bewijsstukken zijn gemaakt.

2. De betrokkene die tijdens een dienstreis gebruik maakt van vervoer per trein, is gerechtigd om voor rijksrekening in de eerste klasse te reizen.

3. Indien de betrokkene voor de dienstreis gebruik maakt van een niet van rijkswege verstrekt abonnement wordt, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid, voor vergoeding wegens reiskosten uitgegaan van de kosten zonder gebruikmaking van het abonnement. De vergoeding wordt aan de betrokkene toegekend voor zover daarmee, de voor hem ten laste blijvende kosten niet worden overschreden. Voor het bepalen van de voor de betrokkene ten laste blijvende kosten wordt rekening gehouden met:

- eventuele tegemoetkomingen die krachtens de bepalingen van het Verplaatsingskostenbesluit 1989 voor het dagelijks reizen tussen de woning en de plaats van tewerkstelling over de periode van geldigheid van het abonnement aan betrokkene zijn verstrekt;
- eventuele reeds aan betrokkene verstrekte reiskostenvergoedingen voor andere dienstreizen, waarbij gebruik is gemaakt van het abonnement.

Artikel 7. Eigen motorvoertuig of bromfiets indien openbaar vervoer niet mogelijk of niet doelmatig is

Indien de dienstreis naar het oordeel van het bevoegde gezag niet of niet op doelmatige wijze per openbaar vervoer kan worden ondernomen, kan het bevoegde gezag aan de betrokkene toestemming verlenen voor de dienstreis gebruik te maken van een eigen motorvoertuig of bromfiets, in welk geval hem een vergoeding wordt verleend volgens door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te stellen regels.

Artikel 8. Eigen motorvoertuig of bromfiets indien openbaar vervoer wel doelmatig is

Indien de dienstreis op doelmatige wijze per openbaar vervoer kan worden ondernomen, kan het bevoegde gezag in bijzondere gevallen de betrokkene toestemming geven voor de dienstreis gebruik te maken van een eigen motorvoertuig of bromfiets, in welk geval aan de betrokkene een vergoeding wordt verleend volgens door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te stellen regels.

Artikel 9. Fiets

Indien voor de dienstreis gebruik wordt gemaakt van een eigen fiets wordt hiervoor een vergoeding verleend volgens door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te stellen regels.

Artikel 10. Taxi

Indien naar het oordeel van het bevoegde gezag het dienstbelang er mee is gebaat dat tijdens een dienstreis naast openbaar vervoer tevens gebruik wordt gemaakt van een taxi, worden de aan dat taxigebruik verbonden kosten volledig vergoed.

Artikel 11. Bijkomende kosten

Indien naar het oordeel van het bevoegde gezag het gebruik van een eigen motorvoertuig of bromfiets voor het vervoer tussen de woning en de plaats van tewerkstelling noodzakelijk is voor het op doelmatige wijze uitvoeren van een op die dag voorkomende dienstreis, kan daarvoor per kilometer een vergoeding worden verleend tot ten hoogste de kilometervergoeding die geldt voor de dienstreis met dat vervoermiddel.

Artikel 12. Carpoolregeling

1. Onze Minister kan, in afwijking van het bepaalde in de artikelen 6 tot en met 8, regelen stellen krachtens welke voor een betrokkene een tegemoetkoming in reiskosten en andere kosten die rechtstreeks verband houden met het carpoolen wordt verstrekt, indien de betrokkene voor het ondernemen van de dienstreis:

- a. gebruik maakt van een eigen motorvoertuig te zamen met één of meer anderen of
- b. meerijdt in een motorvoertuig van een ander.

2. De tegemoetkoming in reiskosten bedoeld in het eerste lid bedraagt ten hoogste het bedrag vastgesteld krachtens artikel 15, tweede lid, onderdeel c, van de Wet op de loonbelasting 1964.

HOOFDSTUK III. VERGOEDINGEN WEGENS VERBLIJFKOSTEN

Artikel 13. Verblijfkosten

1. De in verband met een dienstreis noodzakelijk gemaakte kosten voor maaltijden en logies en voor kleine uitgaven overdag en 's avonds worden vergoed volgens door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te stellen regels.

2. Geen aanspraak op vergoeding wegens verblijfkosten bestaat voor een dienstreis korter dan vier uur en voor een dienstreis binnen de standplaats.

3. Aan de betrokkene die tijdens de dienstreis overnachting van overheidswege ontvangt en daarvoor betaling verschuldigd is, wordt een vergoeding verleend volgens de door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te stellen regels. In geval van de verstrekking van overheidswege geen gebruik is gemaakt, bestaat geen aanspraak op vergoeding.

4. Geen aanspraak op vergoeding voor maaltijden bestaat indien tijdens een dienstreis de gelegenheid bestaat al dan niet tegen betaling maaltijden van overheidswege te ontvangen, tenzij de betrokkene aanmerkelijk maakt dat hij daarvan geen gebruik heeft kunnen maken.

5. Indien veelvuldig dienstreizen moeten worden gemaakt, kan het bevoegde gezag een lagere vergoeding wegens verblijfkosten vaststellen dan de vergoeding die wordt vastgesteld volgens de in het eerste lid te stellen regels.

6. In dit artikel worden onder overnachting van overheidswege en maaltijden van overheidswege verstaan: overnachting en maaltijden verstrekt vanwege of voor rekening van het Rijk, een ander Nederlands publiekrechtelijk lichaam of semi-publiekrechtelijk lichaam, een door het Rijk gesubsidieerde instelling, dan wel vanwege of voor rekening van een buitenlandse mogendheid of een internationale organisatie.

HOOFDSTUK IV. DIVERSE BEPALINGEN; SLOTBEPALINGEN

Artikel 14. Vaste reissommen

1. Ter vervanging van de in dit besluit bedoelde vergoedingen, kan het bevoegde gezag voor de gemaakte reiskosten en voor de verblijfkosten, zowel afzonderlijk als tezamen, met inachtneming van het bepaalde in de volgende leden, vaste reissommen vaststellen in een bedrag per maand of per kwartaal.

2. Bij de berekening van het bedrag wordt gelet op de veelvuldigheid en de duur der reizen en de daarmee samenhangende gemiddelde verblijfkosten die de dienstuitoefening van de betrokkene in de regel vereist. De vaste reissom bedraagt niet meer dan de vergoeding die hij vervangt.

3. Een vaste reissom wordt in ieder geval herzien zodra wijziging van betekenis optreedt in de omstandigheden die tot het toekennen van die reissom hebben geleid. De betrokkene is verplicht van die wijziging aan het bevoegde gezag mededeling te doen.

Artikel 15. Reisdeclaraties

1. Het declareren van de reis- en verblijfkosten geschiedt op een door het bevoegde gezag voorgeschreven wijze, onder overlegging van de vereiste bewijsstukken.

2. De aanspraak op een vergoeding vervalt, indien de betrokkene de declaratie niet indient binnen drie maanden na de maand waarop de declaratie betrekking heeft.

Artikel 16. Hardheidsclausule

Onze Minister kan, voor zover nodig in individuele gevallen en ten aanzien van een door hem aan te wijzen groep van betrokkenen, in afwijking van de bij of krachtens dit besluit gestelde regelen besluiten, indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Artikel 17. Overleg

Over de wijzigingen van de vergoedingen voor reis- en verblijfkosten krachtens dit besluit wordt overleg gevoerd met de centrales van overheidspersoneel in het Sectoroverleg Rijkspersoneel voor zover een lid de behoefte daaraan aan de voorzitter heeft kenbaar gemaakt.

Artikel 18. Beperking van de werking van het Reisbesluit 1971

Het Reisbesluit 1971, met uitzondering van artikel 11, en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen, zijn met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit niet meer van toepassing ten aanzien van dienstreizen binnen Nederland en dienstreizen die op grond van artikel 3, tweede lid, van het Reisbesluit 1971 als zodanig worden aangemerkt.

Artikel 19. Overgangsbepaling

1. De betrokkene die in de periode van 12 maanden voorafgaande aan de inwerkingtreding van het Reisbesluit binnenland als ambtenaar in de zin van het Reisbesluit 1971 op ten minste 40 dagen tegen vergoeding dienstreizen binnen Nederland heeft ondernomen, heeft jaarlijks respectievelijk per 1 april 1993, 1 april 1994, 1 april 1995, 1 april 1996 en 1 april 1997 aanspraak op een tegemoetkoming.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 april 1993, nr. 70.

2. De tegemoetkoming waarop krachtens het eerste lid per 1 april 1993 aanspraak bestaat bedraagt:
 - a. f 400,—, indien de betrokkene in de periode van 12 maanden op 40 tot 80 dagen dienstreizen heeft ondernomen;
 - b. f 600,—, indien de betrokkene in de periode van 12 maanden op 80 tot 160 dagen dienstreizen heeft ondernomen;
 - c. f 800,—, indien hij in de periode van 12 maanden op 160 of meer dagen dienstreizen heeft ondernomen.
3. De tegemoetkoming waarop krachtens het eerste lid per 1 april 1994, 1 april 1995, 1 april 1996 en 1 april 1997 aanspraak bestaat bedraagt respectievelijk 80%, 60%, 40% en 20% van de tegemoetkoming die de betrokkene krachtens het tweede lid heeft ontvangen.
4. De tegemoetkoming is geen ambtelijk inkomen, bedoeld in artikel C 1 van de Algemene burgerlijke pensioenwet.
5. De tegemoetkoming wordt niet gerekend tot de inkomsten, bedoeld in artikel 2, noch tot de tegemoetkoming in ziektekosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Regeling ziektekostenvoorziening overheids-personeel.

Artikel 20. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 april 1993.

Artikel 21. Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als: Reisbesluit binnenland.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 1 maart 1993

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

Uitgegeven de *zestiende* maart 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Het Reisbesluit 1971, dat voorziet in de mogelijkheid van het verlenen van vergoedingen voor reis- en verblijfkosten bij dienstreizen, is zodanig gedetailleerd dat sprake is van een tamelijk complexe regeling. In het kader van deregulering en flexibilisering van regelgeving komt dit besluit daarom reeds in aanmerking voor wijziging.

Daarnaast bestaan nog enkele andere redenen voor wijziging van dit besluit. In de eerste plaats heeft de interdepartementale werkgroep herbezinning Vergoedingsregelingen Reis- en Representatiekosten (VRR) aanbevelingen gedaan. Deze zijn neergelegd in het deelrapport van november 1990. In de tweede plaats heeft de Belastingdienst opmerkingen gemaakt ten aanzien van de huidige regeling.

Wat de aanbevelingen van de werkgroep VRR betreft, zij aangetekend dat deze werkgroep enerzijds tot taak had de consequenties van de belastingmaatregelen «Oort» en de aftopping van het reiskostenforfait voor de representatiekosten- en reiskostenvergoedingen bij de rijks-overheid te inventariseren.

Daarnaast kreeg de werkgroep tot taak om in het kader van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP), het Nationaal Milieubeleidsplan-plus en het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer na te gaan op welke wijze de (auto)mobiliteit bij de departementen kan worden teruggedrongen. De aanbevelingen van de werkgroep m.b.t. het Reisbesluit 1971 betreffen:

- afschaffing van de kilometervergoeding van 18 cent (het zogenaamde lage kilometertarief);
- opnemng van de mogelijkheid van een carpoolregeling voor dienstreizen;
- opnemng van de mogelijkheid van het doen overleggen van bewijsstukken van de kosten van het openbaar vervoer.

Het Kabinet heeft deze aanbevelingen overgenomen, met dien verstande dat de afschaffing van de lage kilometervergoeding wordt vervangen door een bevrozing daarvan (op het inmiddels gewijzigde niveau van 19 cent per kilometer) en dat de toekenning van deze bevroren kilometervergoeding afhankelijk is van een managementbe-slissing van het bevoegde gezag.

De opmerkingen van de zijde van de Belastingdienst, die verband hielden met gehouden loonbelastingcontroles bij de departementen, behelsden onder meer dat bij de bepaling van de maaltijdvergoeding bij met name binnenlandse dienstreizen rekening moet worden gehouden met het feit dat de kosten van een maaltijd thuis of van een lunchpakket worden bespaard. Daarbij werd voorts opgemerkt dat tegenover de uurvergoeding veelal geen kosten staan. De vergoedingen zouden wat het fiscaal bovenmatige gedeelte betreft daarom tot het loon moeten worden gerekend, met alle consequenties vanden voor de administraties, met name voor wat betreft de bruto-netto-berekening.

Gelet op de aard en de omvang van de uit het vorenstaande volgende wijzigingen van het Reisbesluit 1971, werd vanwege de duidelijkheid en de inzichtelijkheid besloten, te komen tot een nieuw reisbesluit voor de vergoedingen ter zake van dienstreizen binnen Nederland. Het huidige Reisbesluit 1971 blijft dan voor de vergoedingsmogelijkheden bij dienstreizen in het buitenland vooralsnog in stand.

Rekening houdend met de aanbevelingen van voornoemde werkgroep, het commentaar van de Belastingdienst en de nodige vereenvoudiging en gelet op het bedrijfsbelang van de rijksoverheid als werkgever, het financiële belang van de werknemer binnen de rijksoverheid alsmede op het algemeen belang dat gediend is met het terugdringen van de (auto)mobiliteit ten gunste van het openbaar vervoer, kunnen de volgende doelstellingen van zo'n nieuw reisbesluit worden geformuleerd:

1. Een nieuw reisbesluit dient op adequate wijze te voorzien in een vergoeding van de kosten die voor de werknemer noodzakelijkerwijs uit de opdracht om een dienstreis te ondernemen volgen; het zal niet te detaillistisch mogen zijn met het oog op een zo eenvoudig mogelijke toepassing; een nieuw reisbesluit dient uiteraard financieel beheersbaar te zijn.

2. Een nieuw reisbesluit zal in voldoende mate ruimte moeten doen bestaan voor de werkgever om in het kader van een departementaal vervoerplan op het reisgedrag te sturen.

3. De werkgever zal meer dan nu het geval is ruimte moeten hebben om voor de zgn. ambulante groepen vaste, op het werkelijke kostenpatroon afgestemde, vergoedingen vast te stellen.

4. Fiscaal bovenmatige vergoedingen dienen zoveel mogelijk te worden vermeden.

De nieuwe regeling vertoont t.o.v. het Reisbesluit 1971 een aantal verschillen, waarvan als meest belangrijke kunnen worden genoemd:

- bij de declaratie van openbaar vervoerkosten moet door overlegging van bewijsstukken worden aangetoond dat daadwerkelijk met openbaar vervoer is gereisd;

- de regeling wordt toegespitst op de incidentele dienstreizen;

- het systeem van verblijfkostenvergoedingen volgens het Reisbesluit 1971 wordt vervangen door een systeem met opbouwcomponenten;

- bij dienstreizen binnen de standplaats en bij dienstreizen korter dan vier uur (in het oude besluit: drie uur) vindt geen vergoeding van verblijfkosten plaats;

- de bepaling dat door de onderscheidene ministers een carpoolregeling kan worden vastgesteld, met een vergoedingsmogelijkheid tot het hoge kilometertarief;

- de bepaling die ertoe leidt dat indien en zodra is te voorzien dat de betrokkene tijdelijk voor een periode van ten minste vier weken - gedurende meer dan de helft van de geldende werkdagen per week - zijn werkzaamheden in of vanuit een bepaalde plaats buiten zijn standplaats moet verrichten een reis- en pensionkostenvergoeding ontvangt alsof hij is verplaatst naar de standplaats waarin de tijdelijke plaats van tewerkstelling is gelegen (overigens blijft het in deze situatie - die volgens het oude Reisbesluit werd aangeduid als detachering - mogelijk dat een vergoeding van reiskosten wordt verleend volgens de bepalingen van dit besluit).

Deze verschillende aspecten worden voor zover nodig in het vervolg van deze nota nog nader toegelicht.

Met het nieuwe Reisbesluit wordt bijgedragen aan de terugdringing van de (auto)mobiliteit. Zo moet een dienstreis per openbaar vervoer worden gemaakt, tenzij het bevoegde gezag anders beslist. Voorts bestaat geen aanspraak op een vergoeding van reiskosten voor zover het bevoegde gezag:

- geen toestemming verleent ten behoeve van de dienstreis een motorvoertuig of bromfiets te gebruiken en de reis toch met één van deze vervoermiddelen wordt ondernomen;

- voor de dienstreis (of een deel daarvan) een vervoerbewijs of vervoerbewijzen verstrekt;
- voor de dienstreis een dienstmotorvoertuig ter beschikking stelt.

Door het opnemen van een bepaling op grond waarvan de onderscheidene ministers een carpoolregeling kunnen vaststellen kan het bevoegde gezag nog over een extra mogelijkheid beschikken waarmee kan worden gestuurd op het vervoergedrag van de ambtenaar. Met de beoogde terugdringing van de (auto)mobiliteit houden voorts verband de bepaling dat slechts de gemaakte kosten van het openbaar vervoer worden vergoed en de bevestiging van de lage kilometervergoeding. Het ontwerp-Reisbesluit binnenland was onderdeel van het met de centrales van overheidspersoneel overeengekomen pakket arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsmaatregelen 1992 voor de sector Rijk.

Fiscale aspecten

In het nieuwe besluit worden fiscaal bovenmatige vergoedingen zoveel mogelijk vermeden, opdat de administratieve uitvoering zo min mogelijk zal worden belast met de uitbetaling van tot het loon te rekenen bruto-netto-vergoedingen.

Er wordt evenwel op gewezen dat, afhankelijk van de concrete situatie, zich in de praktijk niettemin gevallen van fiscale bovenmatigheid kunnen voordoen. Bijvoorbeeld is dit het geval indien - ook bij incidentele dienst-reizen in de zin van het nieuwe besluit - voldaan wordt aan het zgn. 20-dagen-criterium dat de Belastingdienst hanteert voor de toepassing van het reiskostenforfait woon-werkverkeer.

In dit verband zij er voorts ook op gewezen, dat in de gevallen waarin de dienstreizen op grond van het 20-dagen-criterium als woon-werkverkeer worden aangemerkt, de alsdan verstrekte verblijfskostenvergoedingen op basis van een afspraak met de Belastingdienst tot het loon moeten worden gerekend met als gevolg dat een bruto-netto-berekening moet worden gemaakt.

Volledigheidshalve wordt in dit kader opgemerkt dat bedoelde fiscalisering van zowel de verblijfskostenvergoeding als de boven het forfait betaalde reiskostenvergoeding dient plaats te vinden te rekenen vanaf de eerste reisdag. Een uitzondering op deze regel geldt ten aanzien van de verblijfskostenvergoeding in de situatie dat niet dan wel eerst na enige tijd is te voorzien dat het 20-dagen-criterium van toepassing wordt. In dat geval wordt de verblijfskostenvergoeding gefiscaliseerd zodra aan het 20-dagen-criterium wordt voldaan onderscheidenlijk vanaf het eerste moment waarop te voorzien is dat aan dat criterium zal worden voldaan. Eén en ander is van belang voor alle reizen waarvoor het reiskostenforfait van toepassing is dan wel wordt. Het kan dus ondermeer gaan om de situatie als bedoeld in artikel 4, waarin sprake kan zijn van reizen naar een tijdelijke tewerkstelling gedurende meer dan de helft van het gebruikelijke aantal werkdagen per week, maar ook om reizen die gedurende langere tijd op de helft of minder dan de helft van betreffende werkdagen plaatsvinden.

Met het aspect van fiscale belastbaarheid moet onder meer rekening worden gehouden bij de toepassing van artikel 4, tweede lid van het besluit. Dit geldt ook voor de toepassing van artikel 11: voor zover met deze (extra) vergoeding voor het woon/werktraject het voor de belanghebbende geldende maandelijks reiskostenforfait wordt overschreden, is sprake van een tot het loon te rekenen vergoeding.

De omstandigheid dat in de regeling niet wordt voorzien in de mogelijkheid om extra reiskosten zoals tol-, veer- en parkeergelden te vergoeden houdt mede verband met de fiscale bepalingen op grond

waarvan deze extra kosten worden geacht te zijn opgenomen in de autokilometervergoeding van (thans) 52 cent. Voor zover deze extra kosten in bepaalde gevallen onder toepassing van artikel 16 van het besluit toch afzonderlijk worden vergoed dan behoren deze extra vergoedingen tot het loon (zie hierna ook de artikelsgewijze toelichting op artikel 7 van het besluit).

Uiteraard kunnen ook aan de op grond van artikel 12 te ontwerpen departementale carpoolregelingen fiscale aspecten verbonden zijn. Het verdient daarom aanbeveling over die op te stellen regelingen tijdig tot afstemming te komen met de Belastingdienst. Een dergelijk afstemmingsoverleg verdient eveneens aanbeveling bij de vaststelling van de vergoedingen voor de zgn. ambulante groepen (bijv. met toepassing van artikel 13, vijfde lid, of artikel 14), waarbij met name sprake kan zijn van het geven van inzicht in het werkelijke kostenpatroon.

Naast genoemde voorbeelden, dient uiteraard ook rekening te worden gehouden met andere en eventuele nieuwe voorschriften van de fiscale wetgever. De verantwoordelijkheid voor een juiste toepassing van de fiscale wetgeving vereist dat de werkgever steeds attent is op zulke situaties. In dit kader kan worden gewezen op bijvoorbeeld de centrale bewaarplicht van de bij de dienstreisdeclaraties gevoegde bewijsstukken en op de eventuele ontheffing die men daarvoor van de Belastingdienst kan verkrijgen en op grond waarvan dan tot decentrale bewaring kan worden gekomen.

Indien een vergoeding, toegekend met toepassing van dit besluit geheel of gedeeltelijk op grond van de Wet op de loonbelasting 1964 tot het loon wordt gerekend, komt de daarover verschuldigde loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen voor rekening van de betrokkene.

Consequenties voor betrokkenen

Het nieuwe Reisbesluit zal voor de betrokkenen beduidende consequenties kunnen hebben. Dit houdt enerzijds verband met de effecten van de belastingwetgeving en anderzijds met de beslissing van het kabinet te komen tot een aanzienlijke reductie van de (auto)mobiliteit. Met name in het kader van dit laatste is het van belang dat de werkgever ook t.a.v. dienstreizen sturing geeft aan het vervoergedrag van de ambtenaren; de vergoedingsmogelijkheden zijn mede daarop gericht.

Financiële gevolgen voor het Rijk

De toepassing van het nieuwe Reisbesluit leidt ten opzichte van de huidige regeling enerzijds tot hogere en anderzijds tot lagere kosten. De meerkosten die verband houden met artikel 6, tweede lid, bedragen omstreeks f 4,5 miljoen structureel per jaar. Per saldo is sprake van een besparing van f 10 miljoen per jaar (structureel). Daarnaast worden de kosten van de in artikel 19 opgenomen aanpassingsregeling over de jaren 1993 t/m 1997 gesteld op onderscheidenlijk (omstreeks) f 16, f 12,5, f 9,5, f 6 en f 3 miljoen per jaar.

Delegatie

Het nieuwe Reisbesluit kent verschillende delegatiebepalingen. Zo vindt delegatie van regelgevende bevoegdheid plaats aan de Minister van Binnenlandse Zaken. Dit gebeurt in hoofdzaak in die gevallen waarbij sprake is van de vaststelling van vergoedingsbedragen, die bijvoorbeeld aan de hand van prijsstijgingen of in verband met bepalingen in de belastingwetgeving dienen te worden aangepast.

Daarbij zal overigens worden aangehouden dat in het algemeen de

aanpassing één keer per jaar, en wel per 1 januari, zal plaatsvinden, tenzij andere omstandigheden pleiten voor tussentijdse aanpassing.

Voorts vindt delegatie van bevoegdheid aan de onderscheidene ministers plaats in artikel 12 en 16 van het besluit. Het betreft hier in de eerste plaats het vaststellen van een carpoolregeling, met inachtneming van de door de Minister van Binnenlandse Zaken te stellen regelen. Bij de vaststelling van deze carpoolregeling zal de minister zoveel mogelijk rekening kunnen houden met het op «plaatselijke» situatie geënte of te enten departementale vervoerplan. In de tweede plaats betreft het hier de bevoegdheid in het kader van het toepassen van een hardheidsclausule.

Tenslotte wordt in het besluit op diverse plaatsen een bevoegdheid toegekend aan het bevoegde gezag. Dit bevoegde gezag is niet nader omschreven omdat per departement de bevoegdheid ten aanzien van het nemen van beslissingen kan verschillen. Ook kan het bevoegde gezag voor het geven van een opdracht tot een dienstreis een ander gezag zijn dan het bevoegde gezag voor het ter beschikking stellen van een dienstmotorvoertuig. Deze toekenning van een bevoegdheid aan het bevoegde gezag betreft voorts in een aantal gevallen de vaststelling van vergoedingen, uiteraard met inachtneming van de daarvoor geldende centrale bepalingen. Het gaat hier bijvoorbeeld om de vaststelling van de verblijfskostenvergoedingen bij regelmatige dienstreizen en de eventuele vaststelling van vaste reissommen; door dit aan het bevoegde gezag te delegeren kan worden bereikt dat ook zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met de verschillende situaties die zich in de praktijk kunnen voordoen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Met de omschrijving van het begrip «betrokkene» wordt beoogd dit besluit primair van toepassing te laten zijn op personeel vallend onder het Sectoroverleg Rijkspersoneel.

Artikel 4

Dit artikel bevat een voorziening voor de situatie waarin onder de werking van het Reisbesluit 1971 sprake was van een zgn. detachering.

In zo'n situatie is het onderscheid t.o.v. de betrokkene die ter plaatse normaliter zijn werkzaamheden verricht zodanig gering dat in beginsel niet voldoende rechtvaardiging wordt gevonden voor een verschillende vergoedingsmogelijkheid.

Derhalve wordt voor het toekennen van vergoedingen van reis- en verblijfskosten uitgegaan van de fictie dat de plaats van tewerkstelling van betrokkene die voorzienbaar tijdelijk gedurende een periode van ten minste vier weken op één bepaalde plaats buiten zijn standplaats werkt, de plaats van de tijdelijke tewerkstelling is. Het gaat hier uitsluitend om die gevallen waarin het merendeel van de werktijd in of vanuit die tijdelijke plaats wordt gewerkt.

Eén en ander betekent dat de betrokkene voor het reizen over het traject tussen de woning en de (fictieve) standplaats alsmede voor eventuele pensionkosten die vanwege die tijdelijke tewerkstelling worden gemaakt aanspraak heeft op een vergoeding voor reis- en pensionkosten bij of krachtens het Verplaatsingskostenbesluit 1989. Daarbij kan worden uitgegaan van een situatie bedoeld in artikel 12 vijfde lid, van het Verplaatsingskostenbesluit.

Het kan voorkomen dat het bevoegde gezag van oordeel is dat de vergoeding voor reiskosten die betrokkene op basis van het Verplaat-

singskostenbesluit 1989 kan worden toegekend onvoldoende is, bijvoorbeeld omdat de betrokkene met zijn auto van zijn woning naar de plaats van de tijdelijke tewerkstelling reist, omdat hij de auto voor het verrichten van zijn werkzaamheden nodig heeft.

In verband hiermede kan op grond van het tweede lid, voor het reizen van de woning naar de plaats van de tijdelijke tewerkstelling en terug, in afwijking van het eerste lid, aan betrokkene een reiskostenvergoeding op grond van de artikelen 6 tot en met 12 van dit besluit worden toegekend.

Er dient wel rekening mee gehouden te worden dat toepassing van het tweede lid van artikel 4, vanwege het reiskostenforfait snel tot fiscaal bovenmatige vergoedingen leidt.

Artikel 5

Op grond van het eerste lid van dit artikel is voor de reis- en verblijfkostenvergoeding de plaats van tewerkstelling het beginpunt en het eindpunt van de dienstreis.

In het tweede lid wordt het bevoegde gezag de mogelijkheid geboden om van het eerste lid af te wijken en de woning of een andere plaats als beginpunt respectievelijk eindpunt van de dienstreis aan te merken.

Een reden om een dienstreis te laten aanvangen onderscheidenlijk te laten eindigen op een andere plaats dan de plaats van tewerkstelling of de woning kan zijn dat de betrokkene de dienstreis moet ondernemen in een periode dat hij tijdelijk elders verblijft (bijvoorbeeld op een vakantie-adres).

Artikel 6

In het eerste lid van dit artikel wordt bepaald dat vergoed worden de kosten van het openbaar vervoer die in verband met de dienstreis metterdaad zijn gemaakt.

Voor vergoeding komen dus bijvoorbeeld in aanmerking de kosten van het aantal strippen alsmede retourtjes en enkeltjes.

Voor de beoordeling van de metterdaad gemaakte kosten is het noodzakelijk dat bij de reisdeclaratie bewijsstukken worden overgelegd, met dien verstande dat de overlegging van een strippenkaart pas behoeft plaats te vinden zodra alle strippen zijn gebruikt. De overlegging van vervoerbewijzen is tevens van belang voor de constatering dat de betrokkene metterdaad van het openbaar vervoer gebruik heeft gemaakt.

Als gevolg van de overlegging van vervoerbewijzen kan het bevoegde gezag direkt de op de declaratie vermelde bedragen voor het gebruik van het openbaar vervoer controleren. Tarievenboekjes en dergelijke behoeven dan dus niet meer te worden geraadpleegd.

Het ingevolge het Reisbesluit 1971 gehanteerde schaalcriterium voor de beoordeling van de klasse waarin tegen vergoeding per trein kan worden gereisd is afgeschaft. Dit criterium werd, mede gelet op de gewijzigde maatschappelijke opvattingen ten aanzien van onderscheid op basis van inkomen, niet langer reëel geacht. Aangezien aan ieder ander onderzocht criterium voor de klasse-indeling bezwaren kleefden en ook het vergoeden van uitsluitend tweede klasse vervoerbewijzen onwenselijk werd geacht, is ervoor gekozen in het tweede lid te bepalen dat de voor een dienstreis gemaakte kosten voor het reizen in de eerste klasse trein voor rijksrekening worden genomen.

Het derde lid voorziet in de situatie dat voor het ondernemen van de dienstreis (mede) gebruik wordt gemaakt van een eigen abonnement. Voor het verkrijgen van een vergoeding op grond van dit lid dienen mede

een kopie van het abonnement en bewijsstukken van de afzonderlijk gemaakte reiskosten te worden overgelegd.

Bij reizen met een eigen abonnement vindt het eerste lid geen toepassing, maar wordt voor de berekening van de vergoeding uitgegaan van de totale reiskosten die voor de dienstreis zouden zijn gemaakt ingeval geen gebruik wordt gemaakt van een abonnement.

Om te kunnen bepalen in hoeverre de aldus berekende vergoeding ook daadwerkelijk kan worden toegekend dient de volgende procedure te worden gevolgd:

1. de daadwerkelijk door betrokkene gemaakte reiskosten voor eerdere dienstreizen waarbij van het abonnement gebruik is gemaakt en de kosten van het abonnement worden getotaliseerd;

2. eventuele vergoedingen die ingevolge het Verplaatsingskostenbesluit 1989 voor het woon/werkverkeer aan de betrokkene zijn verstrekt over de periode van geldigheid van het abonnement worden getotaliseerd;

3. eventuele reiskostenvergoedingen voor de onder punt 1 genoemde eerdere dienstreizen worden getotaliseerd;

4. het onder punt 1 bedoelde totaal wordt verminderd met de som van de totalen als bedoeld in de punten 2 en 3 waardoor de ten laste van de ambtenaar blijvende kosten worden verkregen.

De fictieve uitgaven voor enkele reizen en retours voor de dienstreis kunnen worden vergoed met dien verstande dat deze de resterende kosten van punt 4 niet mogen overschrijden.

Aan de uitvoering van het derde lid zijn dus wel de nodige werkzaamheden verbonden. Teneinde de doelstelling te verwezenlijken om fiscaal bovenmatige vergoedingen in dit verband te vermijden, zijn ook betreffende werkzaamheden echter onontkoombaar. Indien geen rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke kosten van de betrokkene dan kan dit er namelijk gemakkelijk toe leiden dat bedragen worden toegekend zonder dat daar kosten tegenover staan. Deze bedragen zijn dan geen vergoedingen voor gemaakte kosten meer maar loon.

Artikel 7

Het bevoegde gezag dient te beoordelen of het gebruik van een eigen motorvoertuig noodzakelijk is. Indien dit laatste het geval is, bestaat aanspraak op een nieuwe hoge kilometervergoeding van (thans) 52 cent voor alle dienstkilometers. Bij de beoordeling van het al dan niet noodzakelijk zijn van het gebruik van een eigen motorvoertuig kan ook de mogelijkheid van het gebruik van een (trein)taxi over een deel van het af te leggen traject worden betrokken (zie ook de toelichting op artikel 10).

Ook de eventuele noodzaak van het gebruik van een bromfiets dient door het bevoegde gezag te worden beoordeeld. Bij het aanwezig zijn van die noodzaak bestaat aanspraak op een kilometervergoeding van 21 cent.

Het kan voorkomen dat in verband met een dienstreis tol-, veer- of parkeergelden moeten worden gemaakt. In het besluit is ten aanzien van deze gelden geen afzonderlijke voorziening getroffen.

Dit neemt niet weg dat het redelijk kan worden geacht om in bijzondere gevallen, waarin deze extra kosten beduidend zijn (bijvoorbeeld omdat het een dienstreis naar een waddeneiland betreft – veergelden –) toch een voorziening te treffen.

Hierbij kan worden gedacht aan de verstrekking door de werkgever aan de betrokkene van een plaatsbewijs voor een pont of een parkeerkaart dan wel van een betaalbewijs waarmee de kosten rechtstreeks van de rekening van de werkgever kunnen worden afgeschreven.

De toepassing van de fiscale regels leiden in dat geval niet tot een bijtelling.

Een andere mogelijkheid is dat de werkgever de door een betrokkene gemaakte tol-, veer- dan wel parkeergelden afzonderlijk vergoedt. Daarbij dient er wel rekening mee te worden gehouden dat de vergoedingen tot het loon worden gerekend.

Artikel 8

Het verlenen van een vergoeding voor gebruik van een motorvoertuig of bromfiets indien de dienstreis ook op doelmatige wijze per openbaar vervoer kan worden ondernomen, is alleen dan nog mogelijk als het bevoegde gezag van oordeel is dat er sprake is van een bijzonder geval. Het bevoegde gezag zal hiertoe een afweging moeten maken tussen het algemeen belang bij een reductie van de automobiliteit en het persoonlijk belang van de betrokkene bij het reizen per privé-vervoermiddel. Indien sprake is van zo'n bijzonder geval, dan bestaat aanspraak op de (bevroren) vergoeding van 19 cent voor een motorvoertuig en voor een bromfiets.

Artikel 9

Voor het gebruik van een eigen fiets door een betrokkene tijdens een dienstreis bedraagt de vergoeding (thans) 10 cent per verreden kilometer. Bij de vaststelling van deze vergoeding is geen rekening gehouden met eventuele kosten van stalling. Indien stallingskosten zijn gemaakt dan worden deze afzonderlijk vergoed.

Artikel 10

Ingevolge dit artikel heeft het bevoegde gezag de mogelijkheid om in de situatie dat het in het belang van de dienst is dat tijdens een dienstreis zowel gebruik wordt gemaakt van openbaar vervoer als van een taxi de in verband met het taxigebbruik gemaakte kosten te vergoeden. Van een dergelijk dienstbelang kan sprake zijn indien het gecombineerd openbaar vervoer/(trein)taxigebbruik voor het Rijk voordeliger is dan het gebruik van een eigen motorvoertuig over het gehele traject tegen de hoge kilometervergoeding van (thans) 52 cent.

Het is dus van belang dat bij de beoordeling van het al dan niet noodzakelijk zijn van het gebruik van een eigen vervoermiddel ook de mogelijkheid van het gebruik openbaar vervoer/taxi wordt betrokken.

Artikel 11

Het kan redelijk zijn een kilometervergoeding te verlenen voor het per eigen auto of eigen bromfiets afleggen van het traject woning – plaats van tewerkstelling indien betrokkene een dienstreis met dat vervoermiddel op de plaats van tewerkstelling aanvangt respectievelijk op de plaats van tewerkstelling eindigt. In dit verband wordt met name gedacht aan de situatie dat betrokkene voor het dagelijkse woon/werkverkeer gebruik maakt van een abonnement voor openbaar vervoer en daarom reeds kosten heeft gemaakt. Voor zover met de hier bedoelde kilometervergoeding het reiskostenforfait wordt overschreden, is er sprake van tot het loon te rekenen vergoedingen.

Artikel 12

In dit artikel wordt de mogelijkheid geopend voor de ministers om – ter verdere stimulering van het gezamenlijk autogebruik – regelen te stellen

voor carpooling. Een minister kan dit zelf regelen al dan niet samen met andere werkgevers binnen en buiten de overheid, maar zou ook een gespecialiseerd bedrijf kunnen inschakelen om het carpoolen te regelen. Per vervoerde ambtenaar kan een bedrag per kilometer ter beschikking worden gesteld. Aan wie dit bedrag betaald wordt, is afhankelijk van de gekozen constructie en van wie de auto is waarmee wordt gereisd. De tegemoetkoming bedraagt per afgelegde kilometer ten hoogste het maximaal onbelast te vergoeden autokilometertarief.

Voorwaarde voor het onbelast vergoeden van een tegemoetkoming op basis van bedoeld kilometertarief is wel dat sprake is van een carpoolregeling welke voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8, zevende lid, van de Uitvoeringsregeling Loonbelasting 1990. Fiscaal onbelast mag de tegemoetkoming in het kader van een carpoolregeling slechts aan de chauffeur worden toegekend. Daarom is het van belang dat ingeval de gebruikers van een auto bij meerdere werkgevers werkzaam zijn, er tussen betrokken werkgevers goede afspraken worden gemaakt ten aanzien van de uitbetaling van de tegemoetkoming en de verrekening van de kosten.

Naast het, onder bepaalde voorwaarden, verlenen van (ten hoogste) de maximaal onbelaste autokilometervergoeding wordt de mogelijkheid geboden andere kosten die direkt verband houden met carpoolen te vergoeden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het betalen van de kosten van een abonnement voor carpoolen of van de kosten van een inzittendenverzekering, een en ander ter beoordeling van de Minister.

Vanwege de fiscale aspecten verdient het aanbeveling over een op te stellen carpoolregeling afstemming te plegen met de Belastingdienst.

Artikel 13

In het eerste lid van dit artikel wordt aangegeven dat noodzakelijk gemaakte kosten voor maaltijden, logies en kleine uitgaven voor vergoeding in aanmerking komen volgens nader te stellen regels. Deze regels hebben ondermeer betrekking op de voorwaarden die aan het toekennen van de te onderscheiden vergoedingen worden gesteld. Daarnaast worden in de nadere regels de vergoedingsbedragen zelf opgenomen. Voor de vaststelling van de hoogte van de bedragen voor logies en maaltijden wordt uitgegaan van de resultaten van een eenmaal per jaar door het Centraal Bureau voor de Statistiek voor dit doel te houden enquête onder horecabedrijven. Het bedrag voor logies dat aan de hand van de CBS-enquête wordt verkregen is tevens het vergoedingsbedrag. Om te komen tot de vergoedingsbedragen voor maaltijden worden op de maaltijdbedragen die voortvloeien uit de CBS-enquête bepaalde besparingsbedragen in mindering gebracht. Het in mindering brengen van deze besparingsbedragen geschiedt vanuit de gedachte dat iemand die maaltijdkosten tijdens een dienstreis maakt, zich de maaltijdkosten thuis of op de plaats van tewerkstelling bespaart.

De zogenaamde vergoeding per uur voor kleine uitgaven komt niet meer voor. Wel komen er ter bestrijding van kleine uitgaven een dagcomponent en een avondcomponent. Op de dagcomponent bestaat aanspraak voor iedere dienstreis buiten de standplaats die ten minste vier uur duurt, terwijl aan de aanspraak op de avondcomponent de voorwaarde wordt verbonden dat de aansluitende overnachting mede binnen de dienstreis valt.

Net als de logiescomponent en de maaltijdcomponenten worden de dag- en avondcomponent uitgedrukt in vaste (forfaitaire) bedragen. Deze bedragen zijn (thans) f 5,- (dagcomponent), f 8,50 (ontbijtcomponent), f 16,- (lunchcomponent), f 24,50 (dinercomponent), f 15,- (avondcomponent) en f 98,50 (logiescomponent). Aangetekend wordt hierbij dat er een halvering plaatsvindt van de avondcomponent zodra bij aansluitende

dienstreizen (tussentijdse reizen naar de woning, bijvoorbeeld in verband met gezinsbezoek, worden in dit verband niet als een onderbreking gezien) 8 avonden zijn verstreken. Reden voor deze halvering is dat de kleine kosten 's-avonds tijdens dienstreizen met overnachting in de regel zullen afnemen naarmate betrokkene langer van huis is.

De vergoedingsbedragen zijn in overeenstemming met de Belastingdienst tot stand gekomen.

Anders dan ingevolge het Reisbesluit 1971 kan voor een dienstreis binnen de standplaats in het geheel geen aanspraak meer worden gemaakt op een vergoeding wegens verblijfkosten. Een dergelijke aanspraak wordt gelet op de veelal geringe afstand tussen de plaats van tewerkstelling en het reisdoel niet langer wenselijk geacht (tweede lid).

In beginsel bestaat geen aanspraak op een vergoeding voor maaltijden indien de maaltijden in een overheidsinstelling kunnen worden genoten. Reden hiervoor is dat ervan wordt uitgegaan dat de op dienstreis zijnde betrokkene die een overheidsbestemming als reisdoel heeft, dan in dezelfde omstandigheden komt te verkeren als de betrokkenen die hun werkzaamheden regulier bij die instelling verrichten en evenzeer maaltijkosten moeten maken, zonder dat daar een vergoeding tegenover staat.

Aan het bevoegde gezag wordt voorts de mogelijkheid geboden een lagere vergoeding wegens verblijfkosten vast te stellen voor (groepen en individuele) ambtenaren die veelvuldig dienstreizen maken (vijfde lid). Achtergrond hiervan is de gedachte dat daardoor kan worden ingespeeld op de afwijkende kostenpatronen van de te onderscheiden (groepen) ambtenaren. De afwijkende kostenpatronen kunnen bijvoorbeeld verband houden met de omstandigheid dat horecabedrijven in de direkte omgeving van de plaats waar de werkzaamheden worden verricht veelal ontbreken. Ook kan het voorkomen dat in de werkomgeving van betrokkene weliswaar horecabedrijven aanwezig zijn maar betrokkene daar door de aard van de werkzaamheden geen gebruik van kan maken.

Artikel 14

Ingevolge dit artikel heeft het bevoegde gezag de mogelijkheid vaste reissommen voor reis- en verblijfkosten in een bedrag per maand of per kwartaal vast te stellen. Op deze wijze kan de uitvoeringslast worden verminderd. Zo'n vaste reissom zal uiteraard de vergoeding ter vervanging waarvan hij wordt vastgesteld niet mogen overschrijden.

Artikel 15

Deze bepaling bevat regels ten aanzien van het gebruik, de indieningstermijn, alsmede de behandeling van reisdeclaraties. Bij de door het bevoegde gezag voor te schrijven wijze van declareren kan o.m. rekening worden gehouden met de verwerkingsmogelijkheden van een geautomatiseerde administratie. Voor zover dat op grond van de andere bepalingen van dit besluit is vereist dienen bij de declaratie bewijsstukken te worden overgelegd.

Voor de vaststelling van de termijn waarbinnen de reisdeclaratie, voor het maken van aanspraak op vergoeding, moet worden ingediend (drie maanden) is aansluiting gezocht bij de indieningstermijn die geldt voor declaraties van reis- en pensionkosten ingevolge het Verplaatsingskostenbesluit 1989.

Een bepaling tot het verlenen van voorschotten is niet meer opgenomen. Reden hiervoor is dat het kunnen verlenen van voorschotten, ook als het gaat om de kosten van te maken dienstreizen,

steeds tot de mogelijkheden van het bevoegde gezag behoort en dus niet uitdrukkelijk behoeft te worden bepaald.

Artikel 16

Op grond van dit artikel heeft de minister de bevoegdheid om, bij wijze van uitzondering van de gestelde regelen af te wijken. Behalve voor individuele gevallen geldt deze bevoegdheid ook voor groepen van personen. De praktijk heeft uitgewezen dat een dergelijke mogelijkheid tot afwijking nuttig is, omdat er zich nu eenmaal weleens onvoorziene situaties voordoen.

Anders dan in artikel 14, tweede lid, van het Reisbesluit 1971, behoeft het afwijken van de gestelde regelen voor groepen van personen niet meer in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken plaats te vinden. Aan deze verandering ligt de gedachte ten grondslag dat het vanuit het oogpunt van coördinatie, gelet ook op de verscheidenheid van personeelscategorieën, niet nodig is dat te treffen afwijkende voorzieningen vooraf door de Minister van Binnenlandse Zaken worden beoordeeld.

In de situatie dat een afwijkende regeling voor een groep van personen wordt getroffen wordt ervan uitgegaan dat deze regeling binnen het ministerie algemeen bekend wordt gesteld. Een afschrift van een dergelijk besluit wordt aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken, directie Arbeidsvoorwaarden, gezonden.

Artikel 17

De vaststelling en de wijziging van de vergoedingen die krachtens het besluit kunnen worden verleend behoren tot de onderwerpen waarover georganiseerd overleg moet worden gevoerd. Het ligt in het voornemen met de centrales van overheidspersoneel in dat overleg afspraken te maken over de periodieke aanpassingssystematiek, opdat bij gelegenheid van zo'n aanpassing in de praktijk niet nogmaals georganiseerd overleg behoeft te worden gepleegd, tenzij daarom door één der leden wordt gevraagd.

Artikel 18

Met ingang van het tijdstip van de inwerkingtreding van dit besluit is het Reisbesluit 1971 voor zover het gaat om vergoedingen in verband met dienstreizen in Nederland niet meer van toepassing. Een uitzondering hierbij geldt voor artikel 11 van het Reisbesluit 1971 waarin de mogelijkheid van een ruimere vergoeding voor enkele functionarissen is neergelegd.

Het Reisbesluit 1971 blijft vooralsnog ook gelden voor vergoedingen naar, in of vanuit het buitenland.

Het voornemen bestaat om het Reisbesluit 1971 in te trekken op het moment dat er een nieuw Reisbesluit voor vergoedingen van buitenlandse dienstreizen in werking treedt. Er wordt naar gestreefd deze inwerkingtreding begin 1994 te realiseren.

Artikel 19

Mede vanwege de doelstelling om fiscaal bovenmatige vergoedingen zoveel mogelijk te vermijden is een aantal vergoedingen krachtens dit besluit lager dan vergelijkbare vergoedingen krachtens het Reisbesluit 1971. Vooral voor die betrokkenen die veelvuldig dienstreizen maken kan dit, in relatie ook tot het gebruikelijke uitgavenpatroon met name ten aanzien van verblijfkosten, aanmerkelijke financiële consequenties

hebben. Voorstelbaar is dat aanpassing van het gebruikelijke uitgavenpatroon aan de lagere vergoedingen enige tijd in beslag neemt.

Met het oog op het financiële nadeel voor betrokkenen in deze aanpassingsperiode is in dit artikel voorzien in een systematiek van tegemoetkomingen. Deze systematiek houdt in dat iedere betrokkene die in 12 maanden voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit ten minste op 40 dagen dienstreizen binnen Nederland heeft ondernomen jaarlijks per 1 april van de jaren 1993, 1994, 1995, 1996 en 1997 aanspraak heeft op een tegemoetkoming. Per 1 april 1997 bestaat de aanspraak dus voor het laatst.

De hoogte van de in 1993 toe te kennen tegemoetkoming is afhankelijk van het aantal gemaakte dienstreizen in genoemde periode van 12 maanden. In de jaren 1994, 1995, 1996 en 1997 bedraagt de tegemoetkoming respectievelijk 80%, 60%, 40% en 20% van de tegemoetkoming die in 1993 is ontvangen.

De tegemoetkomingen worden, fiscaal gezien, tot het loon gerekend.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales